

8. tanulmány

A jeruzsálemi zsinat

Augusztus 18., szombat délután

Az antiókhiai közösség képviselői Jeruzsálemben találkoztak a különböző gyülekezetekből jött testvérekkel, akik általános tanácskozársra gyűltek itt össze, és közölték velük a pogányok közötti szolgálatuk eredményét. Azután részletesen felvázolták azt a zűrzavart, ami akkor keletkezett, hogy néhány Antiókhiaába került megtért farizeus fennen hangoztatta: ha a megtért pogányok üdvözülni akarnak, körül kell metélkedniük és meg kell tartaniuk a mózesi törvényeket is.

A tanács ezt a kérdést minden oldalról élénken megvilágította. A körülmetélkedés kérdésével szoros kapcsolatban még egyéb fontos felvetéseket is gondosan kellett mérlegelni. [...]

A sok különböző pont, amelyeket a fő kérdés lényegében magában foglalt, úgy látszott, hogy teljesen áthidalhatatlan nehézséget okoz a tanácskozó gyülekezet részére. Azonban a Szentlélek ezt a kérdést, amelynek elintézésétől a keresztény gyülekezet lelki jóléte, sőt, egész fennállása függött, a valóságban már el is döntötte. [...]

Az ügyet intéző tanácsstestület apostolokból és tanítókból állt. Továbbá részt vettek azon a zsidó és pogány gyülekezetek alapításában kitűnt hívők és a különböző területek képviselői is. Így jelen voltak a jeruzsálemi vének és az antiókhiai küldöttek, végül a legbefolyásosabb gyülekezetek képviselői. A gyűlés az Istentől megvilágosított határozat alapján és az Úr akarata szerint alapított gyülekezethez méltóan járt el. Tanácskozásuk eredményeként mindnyájan belátták, hogy a Mindenható maga döntötte el ezt a kérdést, amikor a pogányokra is kiárasztotta a Szentlelket, így világossá vált előttük, hogy nekik is kötelességük a Lélek vezetését követni. – *Az apostolok története*, 191–192, 196. o.

A tanács nem vallotta magát csalhatatlannak nyilatkozataiban, azért az Isten akaratából megalapított egyház megvilágosított ítéletének utasításai és méltósága szerint járt el. [...]

Nem hívták meg a keresztények egész közösségét a tanács ülésére, hogy szavazzanak a kérdésben. Az apostolok és vének, a befolyásos és jó ítélőképességű férfiak megszerkesztették és kiadták a határozatot, amelyet azután általánosságban elfogadott a keresztény gyülekezet. E döntést nem mindenki helyeselte ugyan, mert voltak hamis atyafiak, akik saját felelősségükre egy másik munkába kezdtek. Átadták magukat a hibakeresésnek és a zúgolódnak, és új terveket javasoltak. Igyekeztek meggátolni azoknak a tapasztalt férfiaknak a munkáját, akiket Isten avatott fel, hogy Krisztus tanítását hirdessék. Így az egyháznak kezdetől fogva akadályokkal kellett találkoznia, és az idők végéig számíthat erre. – *A megváltás története*, 308. o.

Augusztus 19., vasárnap – A VITATOTT KÉRDÉS

Azonkívül a pogányok, de különösen a görögök mértéktelen és kicsapongó életet éltek, és így az a veszély is fenyegetett, hogy egyesek, akiknek megtérése nem volt őszinte, hitvallomást tehetnek anélkül, hogy szokásaikat elhagyták volna. A zsidó keresztények azonban nem tudták eltérni azt az erkölcstelenséget, ami a pogányoknál nem is számított bűnnek, és így nagyon helyénvalónak tartották, hogy a körülmetélkedést és a ceremóniák betartását a pogány megtérők őszintesége és jámborsága próbaköveként kötelességükké tegyék. Így vélték megakadályozni, hogy olyanok is csatlakozzanak a gyülekezethez, akik őszinte megtérés nélkül veszik fel a hitet, később pedig erkölcstelenségükkel és kicsapongó életmódjukkal szégyent hozzanak Krisztus ügyére. [...]

Ez alkalommal – úgy látszik – Jakab ismertette a gyűlés által elfogadott határozatot. Ítélete úgy hangzott, hogy sem a ceremóniális törvényt általánosságban, sem pedig a körülmetélkedést a pogányokra rákényszeríteni nem szabad, sőt, még ajánlani sem. Jakab igyekezett megértetni a testvérekkel, hogy a pogányokkal szemben különösen óvatosoknak kell lenniük, mert életükben, Istenhez való megtérésük által, amúgy is nagy változás áll be. Semmiféle zavaró vagy vitás kér-

déssel – különösen, ha azok csak másodrendűek – ne nyugtalanítsák őket, nehogy elkedvetlenedjenek Krisztus követésében.

Azonban a megtért pogányok kerüljenek minden olyan szokást vagy szertartást, amely a kereszténységgel össze nem egyeztethető. Ezért az apostolok és a vének megegyeztek abban, hogy levélben oktatják a pogányokat, hogy tartózkodjanak a bálványoknak áldozott dolgoktól, a vértől, a vízbe fúlt állatok élvezetétől és a paráznaságtól. Ehelyett azonban figyelmeztetni kell őket, hogy tartsák be a törvényt, és éljenek szent életet. Az apostolok még biztosították őket, hogy azok a férfiak, akik a körülmetélkedés kötelező voltát hirdették, nem kaptak erre tőlük felhatalmazást. – *Az apostolok története*, 192, 195. o.

Augusztus 20., hétfő – KÖRÜLMETÉLKEDÉS

Pál óvatosságból ajánlotta Timótheusnak a körülmetélkedést. Nem mintha Isten kívánná, hanem hogy elhárítsák az utolsó akadályt is, ami a zsidókat visszatarthatná attól, hogy Timótheus prédikatori tisztségét elismerjék. Az apostolt sokoldalú tevékenysége arra kényszerítette, hogy városról városra és különböző országokba utazzon, és így sokszor a zsinagógákban és egyéb gyülekezési helyeken prédikálta Krisztust. Ha azután kiderülne, hogy egyik munkatársa körülmetéletlen, munkáját nagyon akadályozhatná a zsidók előítélete és vakbuzgósága. Az apostol mindenütt határozott ellenállást vagy heves üldözést várhatott. Ő azonban mind zsidó testvéreit, mind a pogányokat az evangélium ismeretére akarta eljuttatni, és így igyekezett, amennyiben hitével összeegyeztethette, hogy az ellenállás minden ürügyét eloszlassa. Noha iparkodott a zsidós előítéletnek élet venni, mégis hitte és tanította, hogy mit sem jelent a körülmetélkedés, ellenben Krisztus evangéliuma: minden. – *Az apostolok története*, 204. o.

Az izraeliták Kánaánban a Jordán közelében ütötték fel először sátraikat. Itt Józsué „[...] körülmetélte Izrael fiait. [...] És Gilgálban táborozának Izrael fiai, és megkészték a páskhát.” (Józs 5:3, 10) A kádesi lázadás óta a körülmetélés szertartásának felfüggesztése állandó bizonyossága volt Izraelnek, hogy az Istennel való szövetségüket – amelynek ez elren-

delt jegye volt – ők megtörték. Az egyiptomi szabadulásuk emlékének, a páska szüneteltetése azt bizonyította, hogy a szolgaság földjére való visszatérési vágyuk nem tetszett az Úrnak. De most vége szakadt az elvettetés éveinek. Isten újra népévé fogadta Izraelt, és a szövetség jegyét visszaállították: mindenkit körülmetéltek, aki a pusztában született. – *Pátriárkák és próféták*, 485. o.

Ha az ember megtartotta volna Isten törvényét, amint azt Ádámnak megadta bukása után, és ahogy Noé megtartotta a bárkában, és megtartotta Ábrahám is, akkor nem lett volna szükség a körülmetélés rendeletére. Ha pedig Ábrahám utódai tartották volna magukat a szövetséghez, amelynek jele vagy záloga volt a körülmetélés, akkor sohasem sülyedtek volna bálványimadásba, és nem engedte volna meg Isten, hogy lemenjenek Egyiptomba, és nem lett volna rá szükség, hogy az Úr a Sínai-hegyről jelentse ki törvényét, és kőtáblára vesse. Nem lett volna szükség arra sem, hogy törvényét a Mózesnek adott végzések és rendeletek által védje meg. – *A megváltás története*, 148. o.

Augusztus 21., kedd – A VITA

„Mikor nagy vetekedés támadt, felkelvén Péter, monda nékik: Atyámfiai, férfiak, ti tudjátok, hogy az Isten régebbi idő óta kiválasztott engem miközülünk, hogy a pogányok az én számból hallják az evangélium beszédét, és higgyenek.” Azután kifejtette, hogy a Szentlélek a szóban forgó kérdést már eleve elintézte, mikor a körülmetéletlen pogányokra ugyanúgy, mint a zsidókra, egyenlő erővel áradt ki. Ismét elbeszélte látomását, amikor Isten kendőt bocsátott le előtte, tele mindenféle négy lábú állattal, és megparancsolta neki, hogy ölje és egye meg azokat. Mikor pedig arra hivatkozott, hogy soha közönségeset vagy tisztátalant nem evett, Ő így válaszolt: „Amiket az Isten megtisztított, te ne mondd tisztátalanoknak.” (Csel 10:15) Péter e szavak világos magyarázatát megismételte, hiszen közvetlenül látomása után kapta a felszólítást, hogy menjen el a századoshoz, és oktassa Krisztus hitére. Ez az üzenet bizonyította, hogy az Úr nem személyválogató, hanem mindenkit elfogad, aki Őt féli és elismeri. Ezután Péter elbeszélte, hogy

mennyire csodálkozott, amikor a Kornélius házában összegyűlteknek hirdette az igazság Igéit, szemtanújaként annak, hogyan hatotta át a Szentlélek az egész hallgatóságot, úgy a pogányokat, mint a zsidókat. Az a fény és az a dicsőség ragyogott a körülmetéletlen pogányok arcáról is, amely a körülmetélt zsidók arcán fénylett. Ez Isten intelme volt Péter számára, hogy senkit se tekintsen értékesebbnek a másiknál, mert Krisztus vére mindenkit megtisztíthat minden tisztátalanságtól.

Péter már egyszer fejtegette a testvéreknek Kornélius és barátai megtérését és a velük való közösséget. Mikor elbeszélte, hogyan áradt ki a Szentlélek a pogányokra is, kijelentette: „Ha tehát az Isten hasonló ajándékát adta nekik, mint nekünk is, kik hittünk az Úr Jézus Krisztusban, kicsoda voltam én, hogy az Istent eltilthattam volna?” (Csel 11:17) Most hasonló buzgalommal és nyomatékkal jegyezte meg: „A szíveket ismerő Isten bizonyoságot tett mellettük, mert adta nekik a Szentlelket, miként nekünk is; és semmi különbséget sem tett miköztünk és azok között, a hit által tisztítván meg azoknak szívét. Most azért mit kísértitek az Istent, hogy a tanítványok nyakába oly igát tegyetek, melyet sem a mi atyáink, sem mi el nem hordozhatunk?” (Csel 15:8–10) Ez az iga nem a Tízparancsolat törvénye volt, mint azt egyesek állítják, akik a törvény kötelező voltát tagadják. Péter itt kizárólag a ceremóniális törvényre hivatkozott, amely Krisztus halála által megszűnt és hatályát veszítette.

Péter felszólalása olyan helyzetet teremtett a tanácsban, hogy most már türelemmel hallgatták meg Pált és Barnabást, akik azután elbeszéltek a pogányok között végzett munkájuk közben szerzett tapasztalataikat. „Elhallgatott ezért az egész sokaság; és hallgatják vala Barnabást és Pált, amint elbeszélék, mennyi jelet és csodát tett Isten őáltaluk a pogányok között.” (Csel 15:12) – *Az apostolok története*, 192–194. o.

Jakab szintén nagyon határozottan tanúskodott arról, hogy Isten a pogányokat is ugyanazon előnyökben szándékozik részesíteni, mint amilyenekben a zsidók részesültek.

A Szentlélek jónak látta, hogy ne terheljék a pogányokat a ceremóniális törvényekkel, és az apostolok véleménye e tekintetben megegyezett Isten Lelkével. Ezen a tanácskozáson Jakab elnökölt és az ő vég-

leges határozata ez volt: „Az okáért én azt mondom, hogy nem kell háborgatni azokat, kik a pogányok közül térnek meg az Istenhez.” (Csel 15:19) A tanácskozások ezzel befejeződtek. – *Az apostolok története*, 194. o.

Augusztus 22., szerda – AZ APOSTOLI RENDELET

Jeruzsálem volt a zsidók fővárosa. Megtalálható volt ott a legszigorúbb elkülönülés, vakbuzgóság és képmutatás. A zsidó keresztények ott éltek a templom közelében, és gondolatban sokat foglalkoztak a zsidóknak, mint népnek juttatott rendkívüli kiváltságokkal. Amikor látták, hogy a keresztény gyülekezet nem tartja be a ceremóniákat, és ráeszméltek, hogy a zsidó szertartásoknak tulajdonított szentséget az új hit fényében hamar szem elől tévesztik, sokan nehezteltek Pálra, mint e változás előidézőjére. Sőt, voltak a tanítványok között egyesek, akik nem akarták elfogadni szó nélkül a tanács határozatát. Egyesek a ceremonális törvényekért buzgólkodtak, és elítélték Pált, mivel úgy vélték, hogy a zsidó törvények betartásának követelményei felől felületesen gondolkodik.

A megtért pogányok között az egyetemes gyűlésnek ez a széles látókörű és nagy horderejű határozata feltétlen bizalmat keltett, és Isten művének javát szolgálta. Az antiókhiai gyülekezet örömmel látta körében Júdást és Silást, e két hírnököt, akik az apostolokkal együtt érkeztek vissza Jeruzsálemből. Ezek az istenfélő férfiak, „maguk is próféta lévén, sok beszéddel inték az atyafiakat, és megerősíték [öket]”. Egy ideig Antiókhiaiban is maradtak. „Pál és Barnabás is Antiókhiaiban időzének, tanítva és prédikálva másokkal is az Úrnak Igéjét.” (Csel 15:35) – *Az apostolok története*, 197. o.

Sem a hagyományok, sem az emberek által felállított alapelvek nem léphetnek a kinyilatkoztatott igazságok helyébe. Egyesek előítélete vagy önkényeskedése, bármilyen magas állást töltsenek is be a gyülekezeten belül: ne álljon útjában a közösség haladásának.

Pál minden képességét az Úr szolgálatára szentelt oda. Közvetlenül a mennyből kapta az evangélium igazságait, és prédikátori tisztségé-

nek végéig élénk összeköttetése volt a mennyel. Isten tanította őt, hogy a pogány keresztényekre ne rakjanak fölösleges terheket. Amikor tehát az antiókhiai zsidó hívők felvetették a körülmétkedés kérdését, Pál már ismerte a Szentlélek akaratát ebben a kérdésben. Így képes volt álláspontja mellett sziklaszilárdan kitartani és azt képviselni. Ennek elfogadása felszabadította a gyülekezeteket a zsidó szertartások és ceremóniák alól. – *Az apostolok története*, 199–200. o.

Pál és Barnabás szívükön viselték mindazok jólétét, akik munkálkodásuk következtében nemrég fogadták el az evangéliumi igazságot; vágyakoztak tehát viszontlátni őket. Pál mindvégig megtartotta a résztvevő gondoskodás jó vonását. Még akkor is, ha előbbi munkahelyeitől távoli misszióterületeken tartózkodott, állandóan szívén hordozta őket, hogy hűségesek maradjanak továbbra is, „istenfélelemben vivén véghez megszentelődésüket” (2Kor 7:1). Igyekezett állandóan a segítségükre lenni, hogy önálló és folytonosan fejlődő keresztények legyenek, akik a hitben megerősödve és buzgóságtól égve, egész szívvel szentelik oda az életüket Istennek és országa fellendítésének. – *Az apostolok története*, 201. o.

Augusztus 23., csütörtök – LEVÉL JERUZSÁLEMBŐL

A jeruzsálemi gyülekezet vezetői nagyon jól tudták, hogy a keresztények a ceremoniális törvény megsértése által felszítják a zsidók gyűlöletét, és üldözéseknek teszik ki magukat. A Szanhedrin minden lehető elkövetett, hogy megakassza az evangélium terjedését. Kiválasztottak férfiakat, akik az apostolokat, de különösen Pált követték nyomon, hogy mindenképpen meggátolják működését. Ha tehát Krisztus híveit kiszolgáltatnák a magas tanácsnak, mint a törvény áthágóit, akkor mint hitelhagyókat, eretnekeket azonnal és súlyosan megbüntetnék.

Sok zsidó, bár elfogadta az evangéliumot, még igen nagy tiszteletben tartotta a ceremoniális törvényt, sőt, nagyon is hajlott arra, hogy oktan engedményt tegyen; ezáltal remélte, hogy honfitársai bizalmát megnyeri, előítéletüket eloszlathatja úgy, hogy elfogadják Krisztust, mint a világ Megváltóját. – *Az apostolok története*, 404–405. o.

Annak ellenére, hogy Isten személyesen oktatta Pált, ő nem volt túlzott véleménnyel egyéni felelősségéről. Ámbár a mennyhez fordult közvetlen vezetésért, de kész volt mindenkor elismerni azt a tekintélyt, amelyet a keresztény gyülekezethez tartozó hívők összessége képviselt. Érezte, hogy tanácsra szorul, és ha lényeges kérdések merültek fel, szívesen tárta azokat a gyülekezet elé. Imában egyesült hittestvéreivel, és az Úrtól kért bölcsességet, hogy helyes határozatot hozzanak. Mert szerinte a „prófétalelkek... engednek a prófétáknak. Mert az Isten nem a visszavonásnak, hanem a békességnek Istene; miként a szentek minden gyülekezetében.” (1Kor 14:32–33) Péterrel együtt azt tanította, hogy mindazok, akik a gyülekezethez tartoznak, „egymásnak engedelmességedjenek” (1Pét 5:5). [...]

A testvérek közötti pereskedés az igazság ügyének szégyenfoltja. Azok a keresztények, akik egymást törvényszék elé idézik, a gyülekezetet ellenségeik gúnyjának teszik ki, és kárörömrre adnak alkalmat a sötétség hatalmainak. Ezzel újból és nyilvánosan megsértik Krisztus testét, mivel mellőzik a gyülekezet teljhatalmát; mert megvetik Istent, aki hatalommal ruházta fel a gyülekezetet. – *Az apostolok története*, 306. o.

A világ Megváltója messzemenő hatalmat ruházott gyülekezetére. Az Úr megállapította a szabályokat, melyeket akkor kell alkalmazni, ha fegyelmi eljárásra kerül sor tagjaival. Miután részletesen utasított, hogy milyen utat kövessünk, azt mondja: „Bizony mondom nektek, amit megkötök a földön, a mennyben is kötve lesz, és amit megoldotok a földön, a mennyben is oldva lesz.” Így még a menny tekintélye is jóváhagyja a gyülekezet döntését, amikor fegyelmezi a tagjait, ha a gyülekezet követi a Biblia szabályát.

Isten szava nem ad engedélyt, hogy egyetlen ember szembeszegüljön a gyülekezet döntésével, sem hogy a gyülekezet nézeteivel szemben is hangoztassa a véleményét. Ha nem lenne gyülekezeti fegyelem és kormányzás, a közösség részekre forgácsolódna, képtelen lenne megmaradni egységes testületnek. Akadnak függetlenedő egyének, akik azt állítják, hogy nekik van igazuk, s hogy Isten különleges módon tanítja és vezeti őket. Mindnek megvan a maga elmélete, a rá jellemző néze-

tei, s mind azt állítja, hogy ezek egyeznek Isten szavával. Mindnek más az elmélete és hite, mégis azt állítják, hogy Istentől nyertek rendkívüli világosságot. Ők mind a közösségekből szakítanak ki híveket, mind külön gyülekezet a maguk elképzelése szerint. Lehetetlen, hogy mindnek igaza lenne. Ennek ellenére is hangoztatják, hogy az Úr vezeti őket. Az ihletés Igéje nem igen és nem, hanem igen és úgy legyen Jézus Krisztusban. – *Bizonyságtételek*, III. köt., 428. o.